

grafika_100

A MINTARAJZTANODÁTÓL A MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEMIG

Maczó Péter

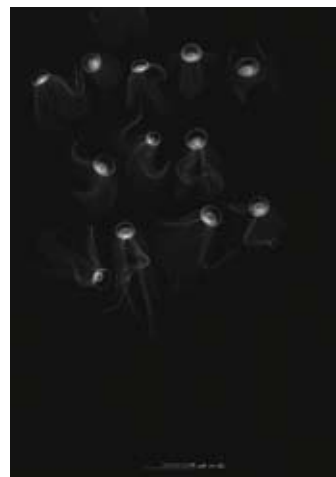
Száz év emberi léptékkal nagy idő. Száz év egy modern iskola történetében nagy idő.

100 év – tisztelgés az elődök előtt. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Ponton Galériájában rendezett kiállítás kiváló alkalmat kínált, hogy egy pillanatra megálljunk, visszatekintsünk, egyúttal érzékeljük és értékeljük a jelent, a jövő lehetőségeit. A múlt adatai mögött jövőképek, kihívások, folyamatos változások, vágyak és remények.

A kép az üzenet reprodukálásának, sokszorosíthatóságának szülőltette a mai értelemben vett tervezőgrafika. A környezetből az emberre ható vizuális ingerek és társadalmi információk meghatározó szelete a grafikára és tipográfiára épülő alkotások összessége. A mai grafikai tervezés intellektuális, kreatív: technikai aktivitást és tudást kíván, a vizuális megformáláson kívül magában foglalja a médiák ismeretét is. A számítógép megjelenésével a grafika mint műfaj kilépett a print világából. Az elmúlt évtizedekben újabb technikai, információs és virtuális világba csöppentünk. A kihívás

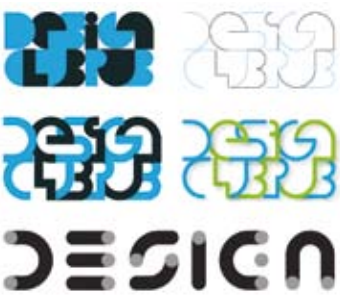
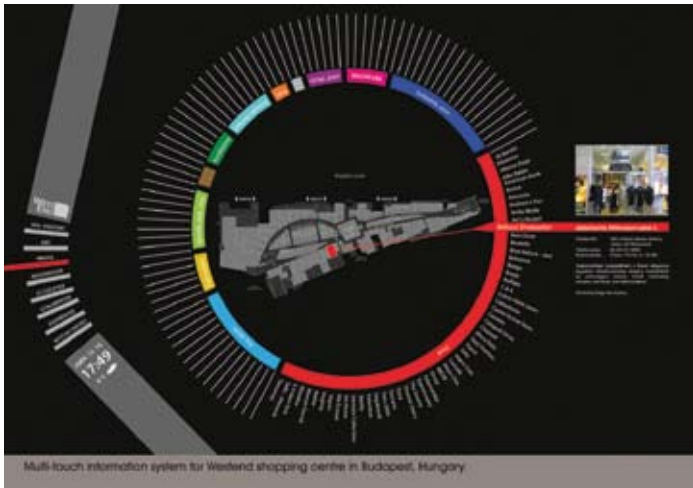
Az oldalpáron Vörös Sára, Gryllus Ábris, Jánosi Anna, Boskovitz Oszkár, Szöllősi Géza és Murányi Kristóf munkái egy-egy képen

nagy, megváltozott az idő, a tér és a kommunikáció viszonya a társadalomban. Köszönet elődeinknek, akik ezt az utat megteremtették és járhatóvá tették számunkra. Tisztelgünk emberi nagyságuk, tehetségük előtt. Rangos ez a névsor: Morelli Gusztáv, Dr. Czako Elemér, Helbing Ferenc, Haranghy Jenő, Bortnyik Sándor, Konecni György, Hincz Gyula, Lengyel Lajos, Kádár György, Zelenák Csencsencia, Haiman György, Ernyei Sándor, Balogh István, Finta József, Kass János, Szántó Tibor, Nagy Zoltán, Virágvölgyi Péter, Zigány Edit...

A magyarországi szervezett és intézményesített, felsőfokú művésznevelés 1871-ben kezdődött, amikor megnyitotta kapuit a Magyar Királyi Országos Mintarajztanoda és Rajz-tanárképezde. 1880-tól kezdve már az iparművészettel kapcsolatos szakok is indultak. A gyorsan fejlődő ipar a mindennapi használati tárgyak és eszközök művészi megformálásának igényét hozta. Trefort Ágost döntése következtében 1880. november 14-én megnyithatta kapuit a Magyar Királyi Iparművészeti Tanoda egyfajta előfutárként, tipográfiai szaktanfolyamot szervezett nyomdászok számára a Könyvnyomdászok Szakkörének támogatásával. Az igényes könyvtervezést és -illusztrálást tűzte ki céljául a betűtípusok felépítésének és

Ezen az oldalon Szűcs Kriszta infografikája, Fogarassy Tamás meti book, arculati tervek és Csordás Levente portálgrafikái láthatók.

A grafikai a grafika_100 kötet illusztrációi. Az ünnepélyes meg-nyitóról szóló fotósorozatot Csipes Antal készítette.

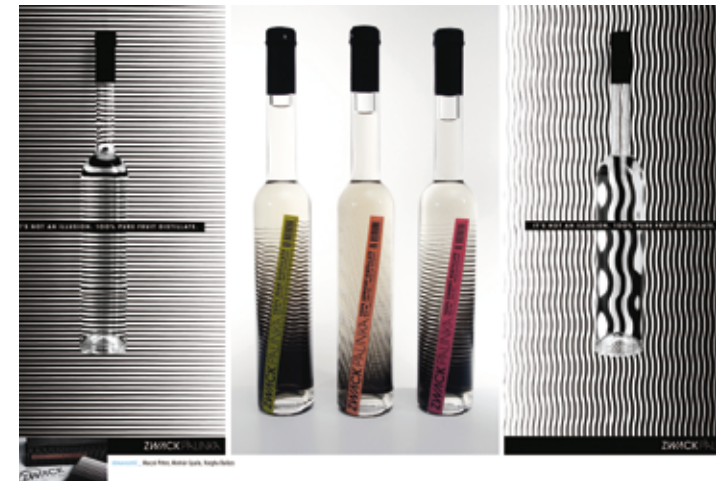

a nyomdászat ismereteinek alapos elsajátításával. Kozma Lajos 1946-ban, mint az Iparművészeti Iskola igazgatója, erősen szorgalmazta az iskola Bauhaus-jellegű átstrukturizálását, Moholy-Nagy a Bauhaus szellemiségéhez illő modern, karakteres grafikai, tipográfiai megjelenést alakított ki. A két világháború közötti időben az Iparművészeti Iskola egyetlen korszerű szakosztálya a grafikai szakosztály volt, műhelye a legjobb és a legújabb technikai berendezésekkel oktatott.

Hincz Gyula volt az első, aki a könyvművészek képzését kiemelte a grafikai oktatás keretei közül, és ezáltal azt egy különálló, speciális felkészítést igénylő szakmának képzelte el. A tanárok, külső szakemberek: Lengyel Lajos, Erdélyi János, Szántó Tibor voltak. A Grafikai Szakcsoport első egy éve sikerrel zárult. Pogány Frigyes rektor levélben kérte a Typografikai tanszék felállítását. Hangsúlyozta a könyvművészek, alkalmazott grafikusok és az autonóm grafikusművészek szerepének és feladatainak kettéválasztását, a vizuális közlés szempontjából nélkülözhetetlen tipográfia fontosságát, valamint a korszerű nyomdaművészet megteremtését. Megszületett az immár önálló Typo-grafikai tanszék. Első tanszékvezetője Haiman György grafikus és nyomdász, Kner Imre unokaöccse, így

nem meglepő a könyvművészethez és a nyomdászathoz való szoros kötődése. 1982–1993 között a grafikus-képzés Virágvölgyi Péter irányításával, a Tervezőképző Intézetben belül, a Grafikai Stúdió keretében működött. 1983 szeptemberében az Iparművészeti Főiskola, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete és a Nyomdai-ipari Egyesülés közösen létrehozta a Főiskola kereteiben mai napig működő felsőfokú tipográfus továbbképzést. Vezető tanára Maczó Péter. 1993–2006 között a grafikus-képzés a Vizuális Kommunikáció tanszéken belül valósult meg. A tanszék magában foglalta a grafika, a fotó, a videó és az animáció szakirányokat. 1993 és 1997 között Virágvölgyi Péter, majd 2006-ig Molnár Gyula, őt követően Zsótér László vezette a tanszékot. 2007 őszétől az önállóan akkreditált képzési programok közül az országban elsőként akkreditálták a MOME tervezőgrafika szakot. A program régi-új vezetője Molnár Gyula. Ma a tervezőgrafikus- és a tipográfusképzés a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen nagyban hozzájárul a magyar könyv- és reklámgrafika, tipográfia, webdizájn sajátosan magyar és egyben külföldi tendenciákat ötvöző – népszerű és felívelőben lévő – világának állandó fejlődéséhez és formálódásához.

Fent Bogyó Virág kampányterve, Baranyai András kártyája, Szalay György kockajátéka és Ferencz Mihály illusztrációi.

A cikk szövege a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen a jubileumi kiállítás alkalmából megjelent katalógus adataira támaszkodik.

